

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальність В9 Історія та археологія

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Херсонського державного університету
Голова вченої ради
 (Володимир ОЛЕКСЕНКО)
(протокол № 16 від 26.05.2025)

Освітня програма вводиться в дію з 31.05.2025

Ректор Херсонського державного університету
 (Олександр СПИВАКОВСЬКИЙ)
(наказ № 284-Д від 30.05.2025)

Івано-Франківськ, 2025 рік

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми Історія та археологія
другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти

РОЗРОБЛЕНО:

Протокол № 2 від 5 травня 2025 р.

Гарант ОПП, керівник робочої групи

Олег БОЙКОВ

РЕКОМЕНДОВАНО:

Протокол № 15 від 5 травня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри історії,

археології та методики викладання

Наталя КУЗОВОВА

РЕКОМЕНДОВАНО:

Протокол № 14 від 07 травня 2025 р.

Голова вченої ради факультету
психології, історії та соціології,

гарант ОПП

Сергій ВОДОТИКА

СХВАЛЕНО:

Протокол № 8 від 22 травня 2025 р.

Голова науково-методичної ради

Херсонського державного університету

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Історія та археологія з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти розроблена на підставі Стандарту вищої освіти, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти та науки України від 31.05.2021 р. року № 603, з урахуванням Постанови Кабінету міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30 серпня 2024 р. № 1021 (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету міністрів України від 21 лютого 2025 р. № 188) та згідно вимог Закону України «Про вищу освіту» робочою групою кафедри історії, археології та методики викладання Херсонського державного університету у складі:

1. Черемісін Олександр Вікторович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії, археології та методики викладання.
2. Бойков Олег Юрійович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії, археології та методики викладання.
3. Михайленко Галина Миколаївна, кандидат історичних наук, доцент, доцентка кафедри історії, археології та методики викладання.
4. Лопушинський Андрій Іванович, завідувач сектору «Кам'янська Січ» Національного заповідника «Хортиця»
5. Константінова Ганна Віталіївна, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 курсу навчання на ОПП Історія та археологія

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Олег Федорченко, кандидат історичних наук, доцент кафедри державно-правових Одеського державного університету внутрішніх справ

Максим Юзвак, завідувач військово-патріотичного відділу КЗ «Центр туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради

1. Профіль освітньо-професійної програми Історія та археологія зі спеціальності В9 Історія та археологія галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет психології, історії та соціології Кафедра історії, археології та методики викладання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Освітня кваліфікація: магістр історії та археології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Історія та археологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми УД22007450, дійсний до 01.07.2026
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	На базі ступеня вищої освіти «бакалавр», «магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Освітньо-професійна програма діє 1 рік 4 місяці Планове оновлення 1 раз на 2 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.kspu.edu/Education/EduPrograms/032/032OPPm.aspx
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології на основі новітніх досягнень історичної науки для роботи в наукових, освітніх, архівних,	

<p>музейних та бібліотечних установах, викладачів для роботи в закладах вищої освіти; формування якісного освітнього середовища, забезпечення академічних прав здобувачів для реалізації особистої освітньої траєкторії, конкурентоспроможності випускників на ринку праці, стимулювання до самовдосконалення та підвищення професійної майстерності, в тому числі – на наступному рівні вищої освіти</p>	
<p>3 – Характеристика освітньої програми</p>	
<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p>Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність – В9 Історія та археологія Обов'язкова компонента (64%), вибіркова компонента (36%)</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма з прикладною орієнтацією, що спрямована на підготовку професіоналів з історії та археології</p>
<p>Основний фокус та цілі освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Загальна освіта в галузі В Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальності В9 Історія та археологія.</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>Об'єкти вивчення:</i> минуле людства, зокрема, України та інших країн, в усіх його проявах; – <i>Теоретичний зміст предметної галузі:</i> система наукових теорій, концепцій, гіпотез, принципів, категорій, методів, понять, які використовуються в процесі історичного пізнання минулого різних суспільств та їх сегментів, явищ, персоналій, сукупності матеріальних, побутових, духовних, соціальних аспектів в конкретному просторовому та часовому вимірах <p>Цілі освітньої програми: Вивчення сучасної методології та новітніх досягнень у галузі історії та археології в Україні та світі, оволодіння сучасними теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, вироблення навичок професійної (аналітичної, викладацької, консультативної, комунікативної, організаційно-методичної) діяльності для підготовки істориків та археологів, викладачів закладу вищої освіти.</p> <p>Ключові слова: магістр, історія, археологія, історик, археолог, викладач закладу вищої освіти</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма виконується в активному дослідницькому середовищі на високому науково-методичному рівні. Спрямована на формування нового перспективного способу мислення та здатності застосовувати інноваційні стратегічні рішення у професійній діяльності. Під час освітнього процесу забезпечується виконання дослідних видів роботи</p>

	(виступи на конференціях, написання статей) на базі Археологічного музею ХДУ та навчально-методичних кабінетів та в процесі набуття теоретичних знань та їх практичного застосування через практичну підготовку. Програма дає можливість поглибленого вивчення історії рідного краю для викладання в закладах вищої освіти
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Займати первинні посади відповідно до Національного класифікатора України «Класифікатора професій» ДК 003-2010: 2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2442 Професіонали в галузі археографії, археології 2442.2 Археографи, археологи 2443 Професіонали в галузі історії
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих. Можливість визнання Національним агентством кваліфікацій професійної або часткової професійної кваліфікації з отриманням відповідних сертифікатів на підставі диплома магістра
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p><i>Методи, методики і технології:</i> загальнонаукові і спеціальні наукові методи, які застосовуються під час здійснення історичних та археологічних досліджень, а також методики і технології, які використовуються для вивчення, збереження та використання пам'яток археології, історії і культури.</p> <p>Освітній процес здійснюється за такими формами відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) підготовка кваліфікаційних робіт (проектів); 4) практична підготовка; 5) контрольні заходи; 6) індивідуальні заняття; 7) консультації. <p>Навчальні заняття та їх види: лекція, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні, консультації.</p> <p>Освітній процес базується на принципах студентоцентрованості, автономії, академічної свободи,</p>

	<p>науковості, академічної доброчесності, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, прозорості та публічності, незалежності від втручання будь-яких політичних партій, громадських та релігійних організацій.</p> <p>Організація освітнього процесу – інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що здійснюється через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження та застосування сформованих компетентностей у здобувачів вищої освіти.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання здійснюється відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.</p> <p>Оцінювання знань здобувачів регламентується Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті.</p> <p>Оцінювання результатів навчання в ХДУ здійснюється за накопичувальною системою, 100-бальною шкалою</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії та археології
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.</p> <p>ФК02. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.</p>

	<p>ФК03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.</p> <p>ФК04. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.</p> <p>ФК05. Здатність брати участь прикладних проєктах у сфері історії, археології та/або дотичних до них міждисциплінарних проєктах.</p> <p>ФК06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.</p> <p>ФК07. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установах.</p> <p>ФК08. Здатність працювати в міжнародному контексті і брати участь в реалізації спільних проєктів у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.</p> <p>ФК09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії та археології.</p> <p>ФК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики.</p> <p>ФК11. Здатність виявляти та описувати історичні факти, що відображають історію певного регіону; орієнтуватись у досягненнях і проблемах регіональної історіографії</p>
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПР)	<p>ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.</p> <p>ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.</p> <p>ПР03. Планувати і виконувати прикладні частини дослідження у рамках історичних або міждисциплінарних проєктів з урахуванням сучасних методологічних підходів.</p> <p>ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.</p> <p>ПР05. Планувати і виконувати прикладні дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези,</p>

	<p>обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.</p> <p>ПР06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.</p> <p>ПР07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>ПР08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.</p> <p>ПР09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.</p> <p>ПР10 Знати історичні факти, що відображують історію Південної України, актуальні проблеми регіональної історіографії</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Доктори, кандидати історичних та педагогічних наук, науково-педагогічні та наукові працівники, які здійснюють освітній процес, котрі мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, засвідчений виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності
Матеріально-технічне забезпечення	Для забезпечення освітнього процесу, наукової, методичної, творчої діяльності в умовах релокації наявна необхідна матеріальна база і належне технічне забезпечення, яке визначено відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2022 № 356 «Про тимчасове переміщення Херсонського державного університету», на підставі наказу ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 05.05.2022 № 212 «Про тимчасове переміщення Херсонського державного університету на базу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», наказу ректора Херсонського державного університету від 27.06.2022 № 315-Д «Про тимчасове переміщення Херсонського державного університету на базу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та закріплення за ним навчальних приміщень, наказу від 24.05.2023 № 219-Д «Про тимчасове закріплення навчальних приміщень Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за Херсонським державним університетом в

	<p>умовах переміщення» з урахуванням листа Міністерства освіти і науки України від 05.06.2024 № 1/9979-24, спільного наказу ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та ректора Херсонського державного університету 02.07.2024 № 489/363-Д «Про тимчасове спільне використання навчальних та допоміжних приміщень», згідно договору № 28/25-01/1ск/25 від 23.03.2025 про спільне користування матеріально-технічною базою для забезпечення освітньої діяльності.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> спеціалізоване інформаційно-комунікаційне та мультимедійне обладнання; автоматизовані електронні архіви та бібліотечно-інформаційні системи; цифрові інструменти опрацювання текстової та графічної інформації.</p> <p>Для забезпечення освітнього процесу наукової, методичної, творчої діяльності наявна необхідна матеріальна база і належне технічне забезпечення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - електронний сервіс ХДУ24 «KSU24» для забезпечення освітнього процесу; - кабінети для проведення аудиторної роботи (наявне мультимедійне обладнання, телевізори, DVD-програвач, ноутбук, проектор з демонстраційним екраном великого розміру); - платформа KSU Online; - Археологічний музей Херсонського державного університету; - Наукова бібліотека Херсонського державного університету; - Архівно-музейний центр Херсонського державного університету; - соціально-побутова інфраструктура (пункти харчування, гуртожитки, спортивний майданчик).
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Е-бібліотека, Scopus і Web of Science доступ, База даних Google Scholar, Інституційний репозитарій (eKhSUIR, корпоративна освітня платформа KSUonline, KSU24, платформи дистанційного навчання Zoom, Google Meet, освітні платформи Prometheus, Coursera, Udemu та інші:</p> <ul style="list-style-type: none"> – в електронному сервісі KSU24 (https://ksu24.kspu.edu/); – на платформі KSU Online (https://ksuonline.kspu.edu/); – на сторінці кафедри історії, археології та методики викладання офіційного сайту ХДУ (http://www.kspu.edu/About/Faculty/IPHS/ChairHistoryUkraine.aspx);

	література та фахові періодичні видання, доступ до науково-метричних баз даних – в Науковій бібліотеці ХДУ (http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library.aspx); - ХОУНБ ім. О.Гончара (https://lib.kherson.ua/).
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність здійснюється на підставі угод про співпрацю між ЗВО України та ХДУ: https://www.kspu.edu/Legislation/memorandums.aspx
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність здійснюється на підставі міжнародних угод про співпрацю: https://www.kspu.edu/DInternatRelations/internationalpartners.aspx
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливість навчання іноземних здобувачів вищої освіти за акредитованою освітньою програмою за наявності попередньої мовленнєвої підготовки в межах ліцензованого обсягу за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Філософія та методологія науки	3	залік
ОК 2.	Основи наукової комунікації іноземними мовами	3	залік
Цикл професійної підготовки			
ОК 3.	Новітні досягнення з історії України та всесвітньої історії	4	екзамен
ОК 4.	Актуальні проблеми археології	4	екзамен
ОК 5.	Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти	4	залік
ОК 6.	Інформаційні технології в архівній справі та документознавстві	4	екзамен
ОК 7.	Історія Степової України	3	екзамен
ОК 8.	Педагогіка і психологія вищої школи	3	залік
ОК 9.	Переддипломна (науково-дослідна) практика	3	залік
ОК 10.	Виробнича практика	18	залік
ОК 11.	Переддипломна практика	3	залік
ОК 12.	Виконання кваліфікаційної роботи та атестація здобувачів вищої освіти	6	захист кваліфікаційної роботи
Разом: 58 кредитів			
Вибіркові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ВК 1	Вибіркова освітня компонента 1	4	залік
ВК 2	Вибіркова освітня компонента 2	4	залік
ВК 3	Вибіркова освітня компонента 3	4	залік
ВК 4	Вибіркова освітня компонента 4	4	залік
ВК 5	Вибіркова освітня компонента 5	4	залік
Цикл професійної підготовки			
ВК 6	Вибіркова освітня компонента 6	4	залік
ВК 7	Вибіркова освітня компонента 7	4	залік
ВК 8	Вибіркова освітня компонента 8	4	залік
Разом: 32 кредити			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ : 90 кредитів			

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Історія та археологія спеціальності В9 Історія та археологія здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачою диплому про присудження освітньої кваліфікації: магістр історії та археології.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології.

Кваліфікаційна робота повинна відповідати принципам академічної доброчесності, не повинна містити плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу або у репозиторії закладу вищої освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12
ЗК 01	+		+	+							+	+
ЗК 02	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 03	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК 04		+	+	+						+	+	+
ЗК 05	+	+	+	+		+			+	+	+	+
ЗК 06		+	+	+					+		+	+
ЗК 07					+			+		+		
ЗК 08	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 09	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 01			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 02	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 03			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 04			+	+			+		+	+	+	+
ФК 05		+	+	+		+	+		+	+	+	+
ФК 06			+	+		+	+		+			
ФК 07										+		
ФК 08		+	+	+		+	+		+	+	+	+
ФК 09						+			+		+	+
ФК 10			+	+						+	+	+
ФК 11							+		+	+	+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12
ПР 01	+	+	+	+					+	+	+	+
ПР 02			+	+					+	+		+
ПР 03	+		+	+		+	+		+	+		+
ПР 04						+			+	+	+	+
ПР 05	+		+	+					+	+	+	+
ПР 06						+			+	+		+
ПР 07		+	+		+		+		+	+	+	+
ПР 08			+	+		+	+		+	+	+	+
ПР 09					+			+				+
ПР 10							+		+	+	+	+

Гарант освітньої програми

Олег БОЙКОВ

Орієнтовний перелік компонент циклу професійної підготовки

ВК 6	Вибіркова освітня компонента 6	Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні / Історія Конституції України / Теорія та історія місцевого самоврядування України
ВК 7	Вибіркова освітня компонента 7	Біографічний підхід в історичних дослідженнях / Історія української діаспори / Усноісторичний підхід в історичних дослідженнях
ВК 8	Вибіркова освітня компонента 8	Історія релігії в Україні / Актуальні питання джерелознавства / History of the Holodomor-genocide of 1932-1933 in Ukraine

Гарант освітньої програми

Олег БОЙКОВ